

კვირა 22 ივნისი

ფანი კაპ.
თარგმანი
თარგმანი

საბრძოლი

№ 22

იუმორისტ. ჟურნალი

უებარი საზუალება საქართველოს ტერიტორიის დასაცავად და მის გასანოყიერებლად.

კრიტიკული შენიშვნები.

(გაგრძელება. იხ. „მათახი“ № 1.)

II.

ერთი უდიდესი ღირსება პროვინციის პროვინციის, ქალაქის პროვინციისთან შედარებით, ის არის რომ იქ კუქს და საზოგადოთ კუქს საკითხს ნაკლები ადგილი აქვს დასაშობილი. პროვინციული პოეტი თითქმის ყველა ადგილისტი და ნაკლებათ აინტერესებს სინამდვილე, რეალური ცხოვრება. თუ ქალაქის ცხოვრება ვიწრო ეკონომიურ მუხრუპებშია მოქცეული და აქაური პოეტებიც ამ ცხოვრების გავლენის ქვეშ არიან და გარდა ერთი ორისა ამ ქვეყანას ვერ გასცილებიან და ზეცას ვერ მისწდომიან, სამაგიეროდ სულ სხვაა ღელ ბუნების შემყურე, თავისუფლად მონადირე პროვინციული პოეტი, ყოველი ფეხის გადადგმა, ყოველი ოვლის გვიდავლება, ყოველი ხმარობა, ყოველი სულდამული მის პოეტურ ტენის უღირნებს და ლექსის თხზვის ხასიათზე მოყვას. მაგალითისთვის შორს არ წავალოთ. ესთქვათ ზაფხულის პაპანაქება დღეა, ჩეროში ხის ძირს ხის პროვინციული პოეტი, გულ გადაღვლილი თვალებს დაქვეტილი უგრძნობლად გაჰყურებს ცის სივრცეში, ხან დაამთქნარებს, ხან თავს მოიქექს. აიავინ იცის რაიმე აზრი ტრიოლებს ამ დროს მის თავში თუ არა. ესუქვათ ამ დროს საიდგანად გამოძვრა ქრელი კობტა ქათამი, სიციხისაგან პირი დაღლია; თვალებს აქეთ-იქით აციკვებს, რაღაცას ეძებს, რას თვითონ ნაც არ იცის. ქათამი იწყებს საუცხოვერ კაქანს. ჩაეწყვითება თუ არა პოეტს ეს სიური ხმა, ის საშინელ დღევას იწყებს, მის თავში დიდი აურ-ზაური იწყება, მისი ოცნება ფრთებს ისხამს და პოეტიც ანთხებს ლექსებს, მისი ოცნება შორს მიდის, ის იბრუნობს მთელ დედამიწას მთელ სამყაროს. ასეთივე გავლენას ახდენს პროვინციული პოეტზე ძროხის ნაზი ბღავილი, ვირის ყოყინი, ცხენის ქივინი და სხვა. მართალია რეა-

ლურ საგნებს მათზე გავლენა აქვს, მაგრამ ამ გავლენის მეოხებით ისინი უმთავრესად განყენებულ საგნებს ეხებიან.

მაგრამ დიდი ხანი არ არის რაც პროვინციის პროვინციაში თავი იჩინა და ნელ ნელა ფეხს იკიდებს რეალური მიმართულება. გაჩნდა თითო ოროლა რეალისტი პოეტი და თანთანო რეალობა გარდა პოეტიისა პრაქტიკული ცხოვრებითაც დაამტკიცეს. პირველი ადგალი ამ რეალურ პოეტებში ლირსეულად უნდა ვარგუნოთ პოეტ გუცას, რომელიც ამ მიმართულებას პოეტთა მამათ-მთავრად იქნა აღიარებული და მიმართულებითაც შესაფერი სახელი ეწოდა: „გუცისტი“. რეალურ პოეტებში პირველი რეალური ლექსი შეთხზა „გუცისტი“ ანდრია ბურხლაძემ.

აი ნიმუში მისი რეალური პოეტიისა:

მიყვარს, მიყვარს გაგვიყვით
 კუქი საქმლით გატენილი,
 პოეტური აზრი, გრძნობა,
 ხის წვეგრებზე აფრენილი.

აი ეს ერთი ტაემი ბურხლაძის გრძელ პოემიდან ამოგლეჯილი სეკანისა: ახასიათებს თუ რაგვარ პოეტთან გვაქვს საქმე. ბ-ნი ბურხლაძე ამ რამდენიმე სიტყვაში ნათლად ხატავს მთელ თავის სულის კვეთებას. ეს ნამდვილი რეალისტი „გუცისტი“ა, ის ეტრფის კუქს, საქმლს, მისი პოეტური აღმავრენა შორს ცის სიღრმეში არ ებოტინება, ის რეალურ საგანზე, ხის კენწერობა არის წამომგდარი. ქეშმარტად ბ-ნი ბურხლაძე პროვინციული პოეტთა შორის პირველი „გუცისტი-რეალისტი“ და რეალურ პოეტიის მესვეურად უნდა აღვიაროთ.

ესლა განვიხილოთ სიტყვა სიტყვით მთელი ლექსი და ის დიდი აზრი, რომელიც ამ სიტყვებში არის ჩაქსოვილი „მიყვარს“. აი ამ სიტყვით იწყებს ბ-ნი ბურხლაძე თავის ლექსს. ეს ერთი ზნე ყველა ქართულ პოეტს სჭირს ან სიყვარულით, ან ქივიით და ან ჩხუბით უნდა და-

იწყოს ლექსის წერა. ყოველი ქართული პოეტი რა მიმართულებისც უნდა იყოს პირველად, რაკ პოეტური ქენჯნა იპყრობს მის ორგანიზმს, სიყვარულზე იწყებს მღერას. პოეტს სიყვარულის ცუცხლი იპყრობს და რამდენიმე წელს განმავლობაში მისი ტყვე ხდება. პოეტი ანთხებს ლექსებს, ქებათა-ქებას ახამს საყვარელი არსების თითებს, ხელებს. ფეხს და მის ფრჩხილებს და ამ ფეხზე წამოგებულ კობტა ტუფოებს. და ეს ლექსთა ნიაღვარი ეურნალ-გაზერებში იბეჭდება. ამ მხრით ქართული პოეტი უზრუნველ ყოფილია. ესთქვათ პოეტს თავის სატრფილო შორს ჰყავს, არ შეუძლია წერბილი მიაწვდინოს ან სიშორის ან სხვა რამ მიზღვის გამო (ხშირად მოხდება რომ სატრფოს ბარათი სხვა მიმართულებას ეგებულობს და სხვას უვარდება ხელში. ასეთა გერმოვება ფრიალ სახეშათოა პოეტისთვის. ადვილი მოსადიდნელი ამ „სხვამ“ პასუხის მაგიერ აზვირთებულ პოეტს გვერდები დაუზილოს). ამიტომ პოეტს ერთი ფრიალ ადვილი გზა დაჩრენია დაბეჭდოს თავის ლექსი-ბარათი გაზერში. სატრფილო ვაჭეთს კითხულობს და ფრიალ კმაყოფილი რჩება. საზოგადოებაც მადლიერი პოეტის, რომ ასეთი ლექსი შეთხზა და ის კი არ იცის თუ ის ბარათია და არა საზოგადოებრივი მნიშვნელობის ლექსი. ჩვენებურ დროის პოეტთა სატრფილო საგანი უმთავრესად ქალები არიან და მათი ლექსები ამ მხრით არის მიმართული. სიმართლე უნდა ესთქვათ ეს საკითხი დიდი ხანია ვსთხებით გააშუქო ს. ქვარიაშვილი. მან თავის ლექსებში დაწვრილებით აგვიწერა არა თუ მარტო ქალის, როგორც სატრფილო საგნის აგებულება, არამედ სუნიც, რომელიც ქალის სუნელს აქვს. ქეშმარტად ამ დიად საკითხში პირველი ადგილი ამ პოეტს უნდა მივანიჭოთ.

ჩავეყვთ ქვევით და განვიხილოთ რას ამზამს პოეტი „ბურხლაძე: ჩუქი საქმლით გატენილი“.

აი ის ქვა-კუთხედი, რომელზე-
დაც დამყარებულია ჩრეალისტ გუ-
ციტა“ მიმართულება. ეს ისეთი
რთული საკითხია, რომ დრო და
ადგილი ნებას არ გვაძლევს აქვე
გვაჯარხოთ. ამიტომ ვადვილთ შე-
მდეგი ნომრისთვის, სადაც განხი-
ლული იქნება „საქპლით გატენილი
კუჭი“ და ის დიდი ცვლილება,
რომელიც ასეთმა კუჭმა მოახდინა
ზოგიერთ პოეტთა ცხოვრებაში.

ირეთელი.

(შემდეგი იქნება)

მანძანს.

დიდი, პატარა, ნაწილი
ერთად რბის, როგორც ქარია,
უსსლო სავანთ თანხმობა
სამო, სანერგარია.

ასე შეწყობით ერთიან,
როგორ მოძრაობს ყოველი,
მინდა ვადვილო ნიშნში,
შენ სანახავთ მოველი.

შეუპოვარი დღე და ღამ
დარბიზარ, ვავაქს გრიალი,
მახანვეებს, იმედ მიღვიძებს,
შენი თანასწორ ტრიალი...

გოგია.

კურიოსები.

(ქართულ სტენის მოღვაწეთა ყრილობაზე)

(დასასრული, იხ. „მართალი“ № 21.)

**მოქმედება პირველი და უკანასკე-
ნელი.**

(ზელი კლუბი დაიკუბეს
დავიწყდათ ბევრი რამე,
და ყრილობა ვაგარძელეს
შვიდი დღე და შვიდი ღამე).

უკანასკნელი დღე.

თავმჯდომარე.

ორატორთა სიას ვაზრავ
ჩაყურდა ოცდა ორი,
კათედრაზე გამობრძანდით,
ძმანო მოსე და გრიგორი.

მოსე. (სწრაფად მაღს კათედრასკენ)
მე მხატვარი... კათედრაზე
წამოვჯდები როგორც ქორი,
როცა ყბები მოვლდება
სიტყვის იტყვის მძა გრიგორი.

გრიგორი.

(გადაეღობა გზაში და გაჩერებს).
შესდე! ეხლად შენს ადგილზე
ისევე დაჯექ მძაო ჩემო,
თავებლობა ვერ შეგვარჩენ
იქნებ კარგა მაგრა გცემო.
მე უფროსი შენ უმცროსი
სიტყვა არის პირველ ჩემი,
შენ იქ დაჯექ წაიკითხე
გინდ სახალხო გინდა ჟთეში“.

მოსე. (ძლიერ დაღონებულია ჩამოდას
კათედრიდან და მაღს თავის ადგილს-
კენ) მე მხატვარი... თქვენ მხატვარი...
(დაჯდება).

თავმჯდომარე.

ამა გრიგორი გიცილი დაიწყეთ,
მხოლოდ მოკლედ სთქვით არ დაგა-
ვიწყდეთ.

გრიგორი.

ბევრ ღობარას არ დავიწყებ
სიტყვის ვიტყვი მხოლოდ ორსა,
ჯერ საღამი, გამარჯვება
თავმჯდომარე — დირექტორსა.
(თავმჯდომარე თავს უგრავს, ღადს გა-
თედრად და ხუთშეტ წუთს ხსევლებს.
მერე დაბური მოუხუენრობა ეტეობა. საღ-
ხა ეუარ დაქვექულია ეღის სიტყვას).

თავმჯდომარე.

ამა გრიგორი დაიწყე მაღე
თორემ ღოდინში სკლ დავიღალე.

გრიგორი.

იყო და არა იყო რა
არა იყო რა, იყო რა,
ბებისა ჰყავდა პატარა
ქროხა ნიშა და ნიკორა.

თავმჯდომარე (წვეკტენებს).

თქვენმა დღიმდამ ძმამო მოსემ
წინეთ გვითხრა ეგ ზღაპარი,
თქვენ სხვა რამ სთქვით, სხვა გვიამბეთ
ამა კრების შესაღარი.

მოსე (ადგაიდან).

მე მხატვარი... თქვენ მხატვარი...

გრიგორი.

მე ტენიკი... ის მხატვარი,
თოთქვა ჩვენი გვარი,
ის მხატვარი... მე ტენიკი,
ორივეს ვვაქვს ყბა მაგარი.
მოსე (ადგაიდან).
მე მხატვარი... ის ტენიკი,
მე მოსე და ის გრიგორი.

თავმჯდომარე.

გრიგორ! რატომ დაგავიწყდათ
სიტყვა უნდა გეთქვათ ორი.

გრიგორი. ამ საათში მოგახსენებთ:
იყო რა არა იყო რა,
არა იყო რა იყო რა
პატარა ჩიტი ჩიორა.

თავმჯდომარე (გულ-მოსუფა).
სიტყვის გართმევთ არ გვკალიან
ზღაპრებისა მოსასმენათ,
თქვენ დაბრძანდით მოსე მოვა
მთელი კრების მოსახსენად.

მოსე (სასწრაფად გამოდის და გზაში
დაეკუჭება გრიგორის და წაინსუბებენ).
მე ტენიკი.

გრიგორი. შენ მხატვარი,
ხმები. ამოვარდა თქვენი გვარი.
მოსე (წაიხუფდება კათედრასკე).
მე მხატვარი... თქვენ მხატვარი,
არ დამტოვოთ გულდამწვარი,
უკანასკნელ სიტყვის ვიტყვი
შოსიმინეთ არ თქვათ ვარი.

(საზოგადოება ძლიერ აღლევებულია. მხატ-
ვარს თავის ალაგზე დასვამენ. შემდეგ კა-
თედრის მოაღდება ხან ალიოზო, ხან თომა,
ხან გიორგი და მთელ დარბაზში უჭიბილი
გაისმის. ოთხ საათზე კრება იხურება და
ყველანი ბაღში მიდიან სადაც სურათს იღე-
ბენ. გრიგორს წვერებთან ერთად, სურათი გა-
დილობა მზავალბა გამწვლ-გამამწვლულა,
რომლებსაც არც კი ვაგვო რის შესახებ იყო
ყრილობა.

დასწრე.

ქუთაისის რამე-რემე.

ეველოშვილის საღამო,
ვახდა მისთვის საამო“.

ტყვილად არ იძახიან დასელები
მოწინააღმდეგენი, რომ დასელები
დიდი პოლიტიკის ხალხიოო. ამა მი-
თხარით ვის შეეძლოთ თუ არ დასე-
ლებს ამგვარი პოლიტიკის გატარება:
საღამო უნდა გამართოლიყო ეველო-
შვილის სასარგებლოთ და რასაკვირი-
ველია მეტი ქანქარი იყო საჭირო,
შოვნა კი ძნელი იყო, რადგანაც
მესამე დასელების მიმდევრთ კარ-
გად მოგვსენებნათ ჯერ ისედაც „ქან-
ქარზე“ საკლებად არიან და თანაც
ყოველთვის თვატრსა და საღამოებს
ეგენი ესწრებიან. იფიქრეს და ბევ-
რი ფიქრის შემდეგ, რომ დაზარე-
ბოდან თავიანთ ძველ ნაამხანაჯარს
გამოსძებნეს შემდეგი საშუალება:

გაუცხადეს ბოიკოტი ველოშვილს, გავარდა ხმა ბოიკოტისა და დაფა-
 ცურდენ „მამულიშვილები“ იცე შე-
 რბოდენ ოჯახებში, და დაწესებუ-
 ლებებში გვეგონებოდა, ცნობილ
 გოგია ზვიადაძის რაზმშია და ბურ-
 ეუებს იტაცებენო. შეშინებულნი
 დამფრთხნენ, მაგრამ როცა დარწმუნ-
 დენ რომ „გამამულიშვილებულის“
 სასარგებლოთ ბილეთებს აწვდიდენ,
 ესენიც ახმაურდენ — როგორ თუ
 ბოიკოტს უცხადებენ ჩვენ „მამული-
 შვილსო“ და სულ „ლიტერნი“
 ლოცები იყიდეს. თეატრი სულ გაი-
 ქედა. როგორც ასტრახანის ტარანი
 ისე ელაგა ხალხი ერთი-მეორეზე.
 როცა ვაკვირდებოდი ამ სცენას
 „არტემა აფიშორმა“ მითხრა: — ვა,
 გეთაყვა რასა ვებედა ამასა, დღეს
 ისისთანა ხალხსა ვებედა რომ ვგო-
 ნებ ამ ათ წელში ვარდა რუსული
 წარმოდგენებისა ერთხელაც არ შე-
 მოუხედნია თეატრში, თორემ შე-
 მოსვლას ვილა სჩიოდაო.

ვინ არ გინდა რომ არ იყო, ქუ-
 თაისის „არისტოკრატია“, „არის-
 ტოკრატები“, „დეკოლტეითი“, „ფე-
 ნეტრ დანფერის“ და ტანგოს ტან-
 საცმელით. სცენაზე ამ დიდებულ
 გვამთ უზღერდა ჩვენი ახლად „გამა-
 მულიშვილებული“ იროდიონი. (რა
 ქნას კუქმა შეაწუხა, თორემ არც ასე
 არ მოიქცეოდა, ყველამ იცის):
 „ყვავს რა ჰქონდა, კაკაქს გაქონ-
 დაო“. დასვლენ რა აქეთ, რა ჰქონ-
 დათ, რომ ველოშვილისთვის მიეცათ)
 და კარგადაც ჩაატარა თავისი სიმ-
 დერა:

წინ-წინ გასწით,
 თავი ასწით
 ღვინო ველურქოთ
 დიდი ყანწით.
 ხმალი-ხანჯალი
 მტერს გულს დავსცეთ,
 და სამშობლო
 არვის მივცეთ.

გვეყო აწ ეს
 მოთმინება,
 ეყოთ მუშებს
 მოღბინება,

ისევ თქვენვე
 გაიხარეთ,
 თქვენ — მუშებო —
 ქედი ხარეთ.

ამის შემდეგ სცენაზე გამოდის
 „პოეტი გუცა“, მოწუფის ქულით

თავზე, წითელი ბოლოკებათ ხელ-
 ში და მღერის: **ჩვენსული**
 ვენაცვილე მსოფლისსაგეროს
 იმან მოცა „სტიბენდია“,
 თუმც არ ვსწავლობ მე სკოლაში,
 მაგრამ არ მაქვს მის დარღია.

ს. სუფსაში ვლენების ვაჯირშობა ი. გურიელის მოზურავის ყანაში.

სიმღერა მოზურავისა.
 დროს შესაფერ მოზურავისა
 ვერსად ნახეთ ჩემისთანას,
 ას-ოც მუშას, უსასყიდლოდ
 ვამუშავეთ ამ ჩემს ყანას.

ვინც არ დაემორჩილება
 ჩემს „კანონებს“ და ჩემს ძალას
 თვის ყანიდანც გადავდენი
 და წინ-წინ ავიღებ ღალას.

ტანა.

ფულები ხომ მუქთად მომდის
 და ვეჩიფობ მუღამ ღამეს,
 ასეთ „მამულიშვილობით“
 მეც შევიძენ ცოტა რამეს.
 მე მიდგია თქვენგნით სული
 მისთვის ვარ თქვენი მონა,
 ვენაცვალე მე ჩემს „მუზას“
 თქვენი თავი მოშავონა.

თორემ ჩემი გულ-ვაკობა
 თანაც ჩემი მამაკობა
 ყველა დამეკარგებოდა
 სხვაგან გადიბარგებოდა.

ბოლოს მოვლა თეატრს ცნობა,
 რომ იმერეთის ეფისკოპოსი გიორგი
 ლოცვა-კურთხევას უზგავნის ევლო-

შვილსო და თანაც კოროცდა აათს
 მაანათსოოო...
 ყოველივე ამ დღის ღირებულები
 ზემი გამოიწვია დასელების პოლი-
 ტიკამ. არ ამხელს ევლოშვილი აშ-
 კარად, თორემ გულში ბევრს ლო-
 ცავს დასელებს.

ხვასტუნოვი.

პასუხის პასუხი კალისტრატ ნიკო-
 ლაიჩს „პრინც ალისუბანსკის“.

დიდო ვეჩილო, „გამოქექილო“,
 გადავიკითხე თქვენი პასუხი,
 რასაც ევლოდი არც ის გამოდგა
 რაზე დაგჭირდა ეს რაზა-რუხი...
 თქვენ შემომწამეთ ვითომ ოდესმე
 თქვენი სასახლის ვიჯავ მორჩილი,
 ზურგზე მაჯექით ბეკა ვირივით
 არ გამებედა სადმე ფორხილი.

ამას ამტკიცებთ მხოლოდ იმითი,
 რომ მე მცოდნია ვგ შენი ბეკა
 ვერ დამამკირებთ, ნუ ვაირჯებით
 ტყვილა ასტებეთ ეფენების რეკა.

ჯერ ერთი კიდევს, რომ ვყოფი-
 ლიყვე
 თქვენი სასახლის მონა-მსახური,
 ბეგრად სჯობია გლეხების ცარცვას
 პატიოსანი სხვის სამსახური.
 მაგრამ მე თქვენი მოსამსახურე,
 საბედნიეროდ არა ვყოფილვარ,

თქვენ ვინც გგონიათ ჩემო კალისტ-
 რატ
 მართალი გითხრა მე ის როდი ვარ.

თუ იმას ვფიქრობ, როგორ გავიგე
 დილო ვეჩილო თქვენი „გრაფობა“,
 ეს ცხოვრებულმა მამამ ვაღმომცა
 და მეც დავიწყე ბიოგრაფობა.
 მისთან ვასრულებ პირწყლიან თხო-
 ვნას
 სწორეთ ჩავაგდეთ ლატარიაში,

ვ. მ. ხიჩბაძე.

„იმერეთს“ ერგეთ ვასასაღებლათ
 ბედრიერი ხართ „პრინცო“ ამაში.
 მიმინო მწვეარ და მეცებრები
 ერგო იასა—(პირსა ლიას).
 ეგ შენი ვირი თავისი კუღით
 „გუცა პოეტსა“ და მის წიასა.
 რომ ლატარია უტყუარ იყო
 ამას ხედვად გრიგოლი „ჟალი“
 (კუთი რომ არის საყვებთი სალი
 და რომ ატყვია „ჩაიკას“ დალი.
ხვასტუროვი.

პროვინციელი სცენის-მოყვარენი

სცენა 1 მოქმედება.

(გუძღვნი ჭიათურის სცენის მოყვარებს).

მომქმენდი პირნი:

ვახტანგ ცხვირაჲე—სტუდენტი.
 მაშვილა არშვიასისა.
 ვახილ რევისოი.
 დიმიტრი შვიდობაძე.
 იასონ ტიკუორაშვილი.
 კლია აშპარტანდიძე—სასამართლოს ჩინოვ-
 ნიკი.
 იოსებ ცრუაძე.
 პორფილე—თავატრის სტარეგი.
 ბოჭუელი და ორი სტრაენიკი.

სცენა.

დეკორაცია მოხსნილი, რამოდენიმე სკამი,
 აქა-იქ ძველი სავარძლები. სცენა დაუგე-
 ლია, უკანა კედელი არა სდგას და მონახან
 დეკორაციების ასაწევი თოკები, სხვა-და-სხვა
 დეკორაციების ნაწილები, „ატკობენ“,
 დახატული ბუჩქები, ჩაუქუები, დიდი ხის
 კოლოფი ლურსმებისათვის; თადეყობა აფუ-
 ლბული დანატული ფეხი, დიდი რგული
 სტოლი, მეთრე პატარა ზღ დადებული.
 ძველ მიყრილ დეკორაციებზე რომელიმე
 პიესის აფიშა გაკრული და სხვა.

I.

პორფილე: (ფარდას ახდას დროს
 სცენაზე და დეკორაციას დასამკრებელ
 „ატკობს“ ასწორებს, ხუზსა).
ვახილ: (შემოდის დაქანგული, ქედს
 მოახდას და სტოლთან დაჯდება). ეხ...
 ამისთანა სიკოტლესაც რა უთხრა!
 მთელი დღე დავრბივარ, დავძრწივარ
 და მიინკ საქმე სასურველად ვერ
 მოვაგვარე. ავერ ორი კვირაა დავე-
 გეტები, მინდა ერთი წარმოდგენა
 გავმართო, და ვერ მომიხერხებია!..
 ხან ერთ სცენის მოყვარეს უნდა

ვხვეწყო, ხან მეორეს. ხან მესამეს,
 და ასე ამრიგათ, ვხვეწებო, ე ბოჟო
 მომეხმარეთ, გავმართო წარმოდგე-
 ნა, ხელი შეუწყოთ ხელოვნების
 განვითარებას რამდენადაც შეგვი-
 ძლიან-მეთქი, მაგრამ თქვენც არ მო-
 მივცდეთ, ერთი ალთას მიზრბის და
 მეორე ბალთას! არ იქნა თავი ვერ
 მოუყარე, დღეისთვის რგებტიცაა
 დაგვიშენე, შემპირდენე მოვალთო და
 არ ვიცი ვნახათ რა იქნება. (მორ-
 ფიადეს) მოიწი ახლოს, პორფილე,
 სანამ შეიკრიბებიან ცოტა ვილაპა-
 რაკოთ.

პორფილე: ვინ უნდა შეიკრიბოს
 ბატონო?

ვახილ: ვინ და სცენის მოყვარე-
 ვები. დღეს რგებტიცაა არის დანიშ-
 ნული.

პორფილე: კი, რასაკვირველია
 შეიკრიბებიან

ვახილ: არა ისინი დამპირდენ
 დღეს უსათუოდ მოვალთო.

პორფილე: იმე, რა უყოთ რომ
 დავპირდენ! საქმე დაპირება კი არ
 არის, ასრულება, ერთხელ სულთა-
 ხიკ ქე დაპირდა თათრებს რაცხა
 კონტასტუციოთ, მარა ქე ააპუტა
 უტებ.

ვახილ: არა მგონია რომ დღეს
 კიდევ მომატუელიონ.

პორფილე: (ილიმება) არა, ბატო-
 ნო, ტუელი იმედი გაქვს. შეიძლება
 ორი კაცი მოვიდეს! და ორით ხომ
 ვერ გაპართაე წარმოდგენას?

ვახილ: ორი კაცი თუ მოვიდა
 მესამე მე და მეოთხეც შენ მოგე-
 ხმარე, შე კი კაცო, ამდენი ხანია
 აქ უსურველ მოთამაშეებს და რაღაც
 ერთ როლს ვერ ითამაშებ?

პორფილე: იცოცხლე მე ვითამა-
 შო, მარა ოთხი კაცით რა პიესა უნდა
 ვითამაშო?

ვახილ: რა ვითამაშოთ და ოთხი
 იმერელი! ხომ გიყურებია ამ პიესი-
 სთვის?

პორფილე: კი მიყურებია მგონი,
 მარა რაცხა აღარ მაგონდებია.

ვახილ: შე კაცო სტრიფონი რომ
 არის, მონადირე, როგორ არ გახ-
 სავს!

პორფილე: იმე, ავერ სიანეთის
 ტუიდან რომ მოდეს, ერთი ლულით
 სამჯერ რომ გიყურებია, მესურებია, კი
 ბატონო კი, რავე არა!

ვახილ: ჰო და ითამაშე! რაც მეტ
 ტუილს იტყვი უფრო კარგია.

პორფილე: ტუილზეა საქმე ბა-
 ტონო!? იცოცხლე იგი მე არ შეე-
 შალოს! ისეთ დაეყარო რომ. მარა
 იქნე ვინ იქნება ბატონო? (უხუენებს
 უფუფიორას ბუტკასზე).

ვახილ: იმის ჯავრი ნუ გაქვს, იქ
 ისეთი სუფელიორი იქნება, რომ რო-
 გორც ხარბახანი ისე იქექებს.

პორფილე: კი დაგემართოს მარა,
 რომ ვიცოდე ვინაა კი კი იქნება.

ვახილ: ვინ იქნება და იოსებ
 ცრუაძე, ხომ იცი რომ კარგათ კი-
 თხულობს.

პორფილე: იმე რომ კითხულობს
 აქანე უნდა წეკითხოს, თვარა იმან
 რომ მაშინს წოკუითხოს რავე, მე
 აქანე ტელეღრაფით გვევიგონებ თუ?
ვახილ: როგორ თუ მაშა მის? ის
 აი აქ წეკითხავს ბუტკაში.

პორფილე: რას მელაპარაკები,
 ბატონო, მის იმედზე ღმერთმა ჩემი
 მტერი დააყენა! იცოცხლე პრუტყელი
 ტუელიები იმან იცოდეს. შეპირება
 კი იცის მარა კი გასურებაც იცის.

ვახილ: არა მავას რათ ამოზო,
 შეიძლება ხან-და-ხან მოგავტყუო-
 ლოს, მაგრამ იმანაც დრო იცის.

პორფილე: რისი დროა, ბატონო!
 იმაზენ უკეთესი დროი იქნებოდა,
 რომე დიდი და პატარა, ქალი და
 კაცი უქმობდა და დღესასწაულობდა
 ავაკის უბილეს და მავი კი რაქაში
 ქეიფობდა. თქვენ არ იყავით რომ
 შეგადგათ წრილი ვინდა ისუფლი-
 ოროსო? ასეთ გიქნათ ამა. შეგპირ-
 დათ და წარმოდგენის დამეს რაკიდან
 სუფლიორობდა.

ვახილ: ეგ რა უყოთ, იქნება საქ-
 მე ჰქონდა რამე.

პორფილე: იმე საქმე! საქმე ყვე-
 ლას ქე აქვს. ვინცხას არა აქვს და
 უსაქმოა იგი საფლავშია. რომ შეგ-
 ვარდნებთ უნდა ასსურელოს კიდევ.
ვახილ: კარგი, პორფილე, წადი
 შენი პირიმე, ნახე ბაზარში აქნებია

სადმე და დაუძახე. უთხარი რეპეტიციადმე გიციდით-თქო.

პირფილდე. კი ბატონო, კი წავალ... (შუბლდაკის) მონახე თვარა შორს მომიწვეს ძებნა, აგერ იქნებიან პადვალში ყველე (გადას).

ვაგია.

(შეზღვეი იქნება).

გურული სცენა

ფიფიო და მიგდანა.

ფიფიო. გამარჯობა დაიავ, რაქენი მომილოცავს, ყაქი დაგზავდაო, ღმერთმა და ბუნებამ ყოლიკაცს დაუშხაოს, ვაი ჩემს დღეს თვარა.

მიგდანა. მალობელი ვარ გულო მარა შენი ყაქის წახთენამ ჩემი ოთხივე შვილები და ერთი კაკალი ქმარი ნუ მომიკეტება ჩემი გული მომქექვა. ვისი კეკალი იყო იგი ამოგდებულო?

ფიფიო. ოი, კეკლიანი და სანეზურე არ გავნებულოყოს მის ბარახე აფერი, ლანჩუთის ვაჭრები კას მეიტანს რამეს? გაკავე იგენის ძარღვები, გულარა მათი ნაფიქრები იგენს უნელაო, ფიქრადი ერთ ნახალუხებს კაცს ვახვედრებ, ციკას ერთ შლაპკას რაცხა ტანგოაო თუ რაცხა მათი ბენდელი იმას უყიდი მეთქი, ერთი ნაკაბევი გეგმა მეც მომიწოდა, მარა ჯვარი აქანაი და ისე აქოთდა ყოლიფერი ბახრამოც ვერ მოგვარჩენს მგონია. არ მოპრუნებულოყოს ვინცხამ მე იგი მოპყიდა.

მიგდანა. არა იმან გამაყრყყვარ ქალი აი გასაფუშავი მოსხო ვაჭრები რომაა ტყუილი დაზოხინდენ დამცლარ ყაქსავით, თვარა მომიყიდო ტყუილი არ შეგვაბიჯებიან. მე ლახარასთან დავტეი ღმერთმა სიკეთე მისცეს ამ ფასზე არ დაგაკლებ და თუ ეიწია აწულოში გაგისტორღებო.

ფიფიო. არც ივანე ყიდულობს?
მიგდანა. ივანეს ვინ გულუნტყუნებს ეტიფანეს დაზოთვას გლოობს, მე სწევები მაკვირებს თვარა.

ფიფიო. ვაი დასურ ღმერთმა კი

გავახსენოს, ვინ დაზორთა ნეტაი აი ვახსუტავი?

მიგდანა. რაიცი გულო, საცოდინარი შეეშალა იმას მისი გულიზა მთელი სოფელი სამი დღეი აყურყუტეს კანცელორიაზე. ცხვირი რომ დღმა აქ ყოლიკაცი მისი მტერი ყოფილა, აქეთ აცანა აეთის გზაო, აქეთ უჩენიკებო, აქეთ სხვა-და-სხვა ნარი ქალებო და ახლა ყაძახო შენ მონახეო, ავია სამართალი?

ფიფიო. აბა რაი დაო, ცხენს ვერ შესტვენ და უნაგირს ამტვრევენ, დასურ ყოლიკაცი ჩივა ხუცესი კი არა ეშმაკის წადებულოაო, სათანობას ქადაგება და შუათს თესავდაო. არა, ვითამ შეადამეზე მოლოცველ კაცს რა აძუნძულებდა შუკა-შუკა. ნეტაი მისი მძა ბიჭები რაფერ გუნებაზეა.

მიგდანა. რაიცი, ყველას ჯარბანაში გადუღოარია, ნეტა ყოველ-დღე არ წვიმდეს და ყანები არ ამივდლო, მშვიდობით.

ფიფიო. აბა რაი გულო, მშვიდობა მოგცეს ბუნებამ.

ცხვირს ხაჯრავი.

ხმა დაგ-სოფლებიდან

დ. ჯერილი. „ლაბტი“-ს მეთუთხმეტე ნონერში ნიკო-ბერის და ამხ. წერილი ყვირილიდან სრულიად სიმართლეს მოკლებულია. ბნ ილია მალ-ძის კლუბში ბანქოს არ თამაშობენ.—იქ თამაშობენ მხოლოდ ტომბოლოს, ე. ი. სიკინქოს. ბანქოს სათამაშო კლუბი კი არსებობს აფთაქის მალაზიაში ბიჭთორ უზნაქესთან.

ძირმავარა.

ველისციხე (კახეთი). ჩენი სოფლის, ფართე და უტლაზო ქუჩაზე, განქარბებული მიგაბიჯებდი. ერთმა გლეხმა, მძაბლად თავი დამიკრა და ხელში ქაღალდის ნაგლეგი მომანჩა. „ქაღალდი“ უცხო ენაზე იყო აქრებებული, და რადგან უცხო ენასთან მწყურალოთა ვარ, ვერა გვიგე რა. მხოლოდ „ქაღალდით“

დავინტერესდი, მაშინ როდესაც, მის ბოლოს რუსულად, შარწივას მოვკირთავლი — წაფიკითხე: „პოლუს ზა ვინიზი 1 რუბლ. დოკ. ვანაქე“. მაშინ კი მიუხიდი რომ, ხელში ადგილობრივ ექიმის დაწერილი რეცეპტი მექირა. გლხმა, ყოველივე მიამბო თუ, როგორ მიამსგავსა ჩემი „გალუსტიკა“ და „ცილინდრი“ „აფთარაქის“ ბატონისას. „ქაღალდი“ ბატონის დაგვბრუნე და ნამდვილ აფთეკაში გავისტუმრე. მე კი მომეწონა აქაურ „ღახტურის“ ქუკა-მახილობა — რეცეპტის საშუალებით, ვიზიტის ფულის განდღებამზე.

მაშინდელი.

ჩიბათი (გურია).

ერმალომ უთხრა მახარბელს: „სოფელი არის დუბაო, შემიწვარი გემრიელია, უწევავიცი კი იქუმაო.“

ნულარც დავგოგავთ თუ ვარგხარ, დროებით არის ჩენიო; აბა ვინ გეტყვის მადლობას თუ ვინ კარგი რამ ქენიო?!

ოლონდა მივკეთ ერთმანეთს გაქვირებაში მხარია: ვინ იცის ვინმემ რომ ის ქნას— ადგეს და მოგვდვას შარიო“. მახარბელმა სთქვა პასუხათ: „თანახმა გენაცვლო, სწორეთ მიმხედარხარ რაც მსურდა და დიდთ დამავალყო.“

ასე მოვიქცეთ უთუოთ, აზრია მოსაწონია, შენ თუ ცოტა ხერხს მსწავლი — გაგისტქელდეა ქონია. „სტარმინდენ ხარ ნაწივეი, იცი სხვა და სხვა ხრიკოა, იმათთან გამოვიცილია ასი ურემი ტიკოა“...

სთქვეს და ნათქვამი კიდევაც შეასრულეს როგორც სურდათ, მაგრამ ხალხმა რომ გაიცხა, მაშინ შუბლი გაუხსურდათ.

შეზღვეული.

ი. ევლავილის სიმღერა წინა და დღეს:

მეგობრებო! წინ-წინ ვასწით
 ნუ შედრეკება თქვენი გული,
 დე მკერდს სისხლის დალი ანდეს
 და შუბლს ოფლის ნაკადული.

წინ-წინ, მედგრად შევებრძოლოთ
 ჩარბ-უკუღმართ ამ ჩვენს დროსა,
 კირის ოფლში გავატაროთ
 სიმართლის და ძმობის დროშა,

დე ჩვენ ტოლთ, უგვანო შეიღო
 კრპის წინა მზარონ ქელი, —
 ფუ იმ ვაქეას, ვინც ინატროს
 მათი სვე და მათი ბელი....

მეგობრებო! წინ-წინ ვასწით
 ნუ შედრეკება თქვენი გული,
 დე გეწყალობდეს ბელში მყოფი,
 რას დაგვაკლებს დაჩაგრული.

წინ, წინ — მედგრად შევებრძოლოთ
 მუშა ხალხს და მათ დამცველებს,
 ძირს მშიერი კუჭის მქონე,
 გაუმარჯოს მამლარს ჩვენებს.

დე სხვებმა, უმედურებმა,
 მძლავრს არ მოუხარონ ქელი,
 ფუ იმ ვაქეას, ვინც შეიტკბოს
 დაჩაგრულთა სვე და ბელი.

მითრახსანი.